

יוס שני, י"ט תמוז

נשא השיעור:
סיור בהר הבית

נקודה על המקדש
הרכות בית הבחירה תשס"ב

עריכה: לוי גרינברג

עיצוב: ריבי גרינברג

להזמנות והקדשות: +972584406068

השיעור היום מוקדש

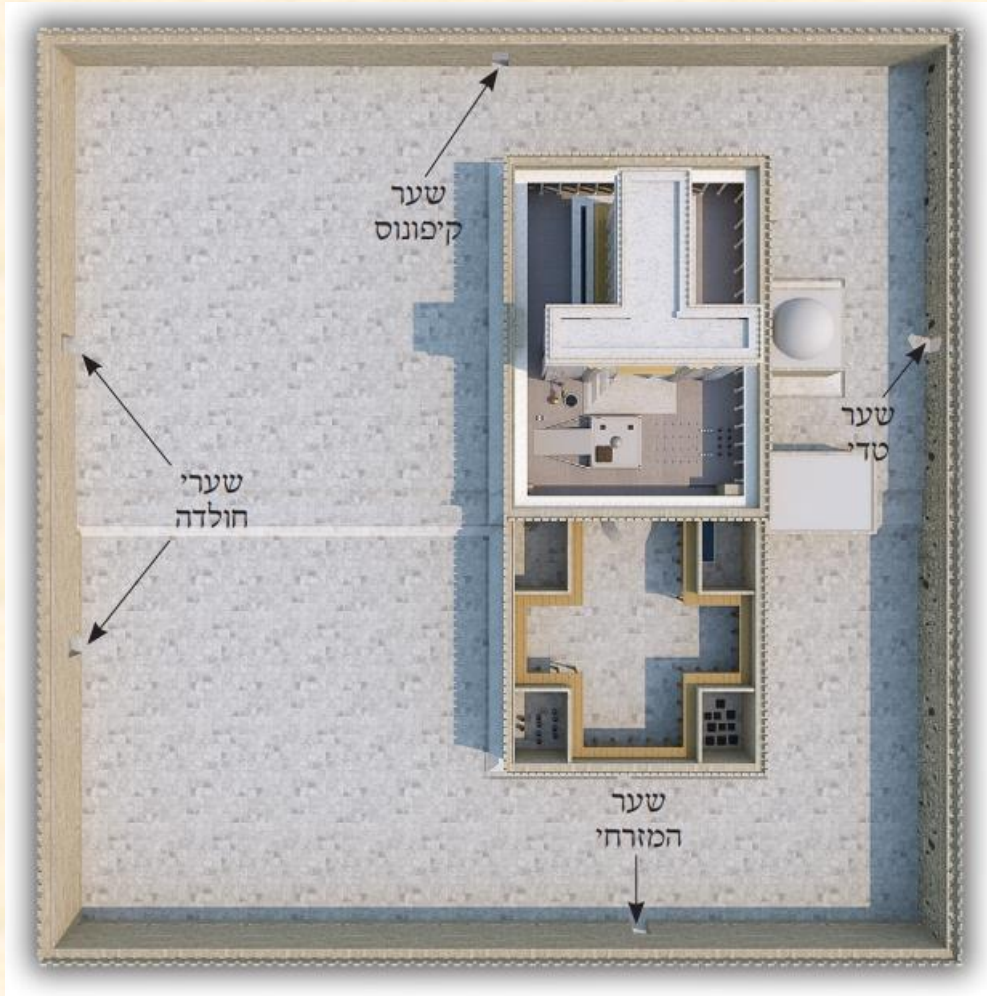
לע"נ הרה"ח נפתלי צבי בן חיים יוסף ע"ה

ומ' גיטל שפרינצא בת חנן יוחנן ע"ה

גוטליב

מערב

דרום

צפון

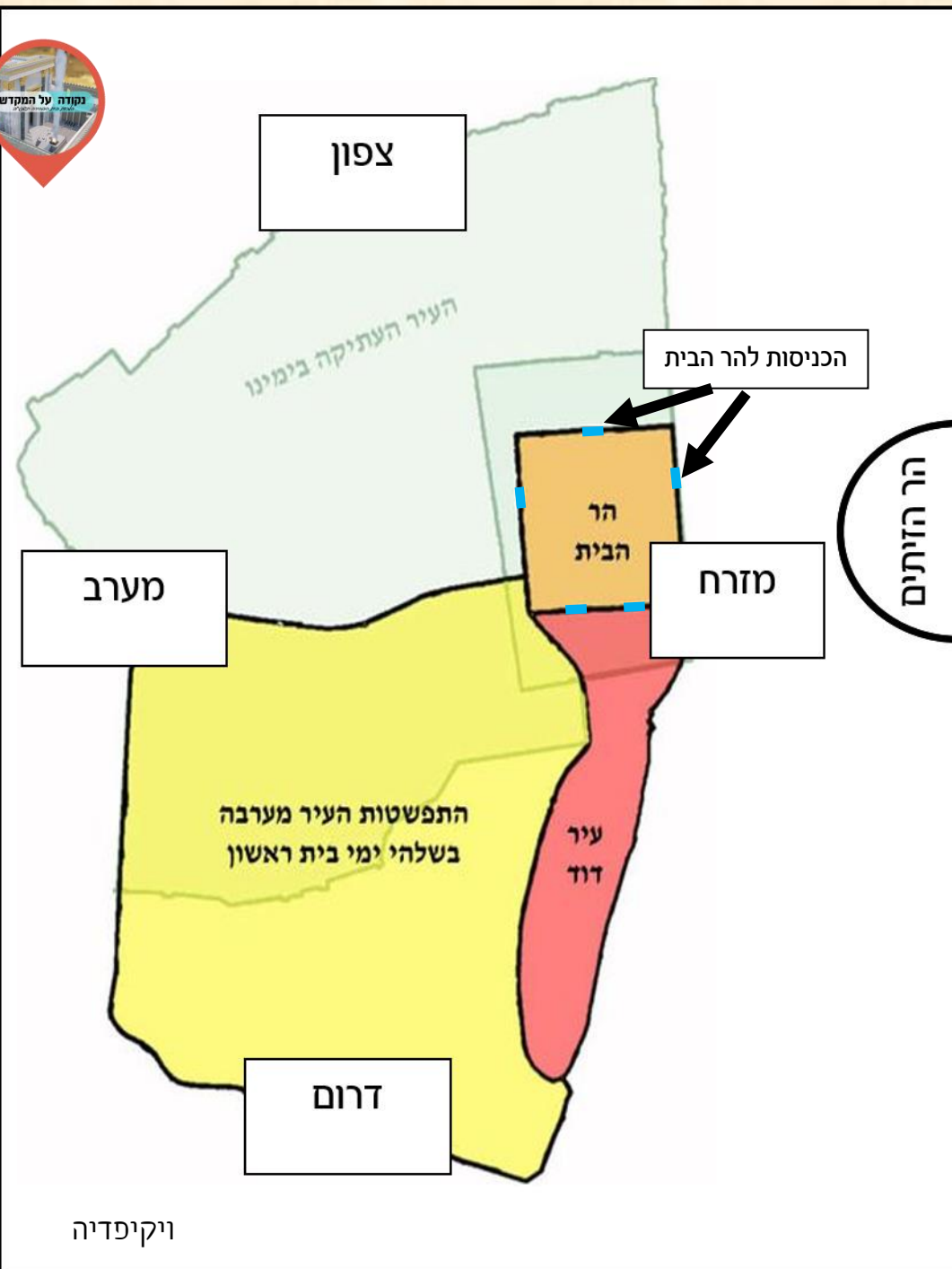
מזרח

באדיבות מכון "הראנו בבנינו"

ברוכים הבאים.

אתמול למדנו קצת על ההיסטוריה הקדושה של הר הבית, היום נביר את המבנה שלו.

הר הבית, הלא הוא הר המוריה, ממוקם בסמוך לעיר ירושלים. שטחו המיושר והמקודש של "הר הבית" הוא שטח מרובע בגודל של 240 על 240 מטר - 57,600 מ"ר. להר הבית חמש כניסות: אחד מכל כיוון, אך בצד הדרומי - ישנן 2 כניסות. מדוע?

נציג לפניכם איור המציין את הר הבית אל מול ירושלים בזמן המקדש (הראשון). (הערה: ירושלים של היום לא ממוקמת בדיוק היכן שהייתה ירושלים בזמן בית המקדש.) ניתן לראות שעיר דוד הקדומה, ממוקמת בדרום הר הבית, באזור "כפר סילואן" של היום. השטח הלא-גדול הזה התרחב ונוספו בתים ותושבים, במערב העיר. כך יוצא שהעיר הייתה ממוקמת בדרום ובדרום-מערב להר הבית.

כעת ניתן להבין שהכניסה העיקרית להר הבית הייתה מהצד הדרומי שלו, וגם מהכניסה המערבית - הסמוכה לחלקה המערבי של העיר. לכן, בצד הדרומי היו שני פתחי כניסה ויציאה - עקב התנועה הזורמת ביותר מהצד הזה.

ואכן המשנה מספרת לנו, שהפתח המערבי, והפתחים הדרומיים אכן היו משמשים לכניסת ויציאת הבאים -

אך הפתח הצפוני (מטבע הדברים) לא היה בשימוש, מכיוון שהוא פנה אל מחוץ לעיר.

הדמיית מראה המקדש מהר הזיתים (מאת Rduatko, ויקיפדיה)

כמו הפתח הצפוני, גם הפתח המזרחי לא היה לכיוון העיר.

מול הפתח המזרחי ממוקם הר הזיתים (כנראה בתמונה המצורפת). בהר הזיתים היה שימוש מיוחד - שחיטת ושריפת הפרה האדומה, המשמשת לטהרת היהודי מטומאת מת. מהפתח המזרחי היה יוצא הכוהן שטיפל בפרה האדומה, ועלה על גשר מיוחד שנבנה עבורו - בדרך להר הזיתים.

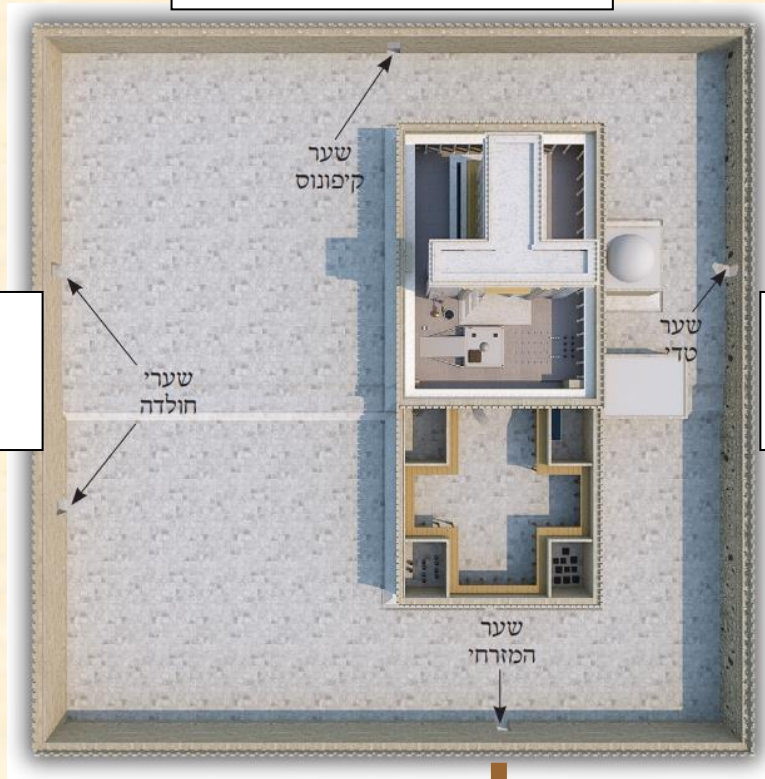
לסיכום: נתבונן שוב בהר הבית מלמעלה, ונראה את חמשת הכניסות.

הפתחים הדרוזמיים, **והפתח המערבי** - מובילות לעיר והן משמשות כניסה ויציאה של יהודים מתוך העיר ואליה בחזרה. עקב מיקום העיר, עיקר הכניסה הייתה בצד הדרומי, ולכן נבנו שם 2 פתחים.

הפתח הצפוני, המוביל אל מחוץ לעיר, לא היה בפועל בשימוש;

והפתח המזרחי, גם הוא לא הוביל לעיר ולא היה בשימוש סדיר. השימוש בו היה כאשר יצאו לשחוט את הפרה האדומה בהר הזיתים הממוקם במזרח להר הבית. אז היו יוצאים בפתח המזרחי.

מערב – לכיוון העיר

דרום - לעיר
ירושלים

צפון – אל
מחוץ לעיר

מזרח – להר הזיתים

באדיבות מכון
"הראנו בבנינו"

→ גשר להר הזיתים